

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

INGÅ/271/02.00.00/2025

77 § Budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028 - Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028

Kommunstyrelsen 16.6.2025 § 178

Kommunens verksamhet och ekonomi styrs med hjälp av en budget och ekonomiplan som utarbetas för tre år framåt. Kommunfullmäktige ska före utgången av året godkänna en budget för kommunen för de följande kalenderåren. Budgeten och ekonomiplanen ska vara i balans eller visa överskott.

Vid budgetplaneringen beaktas hur eventuella ändringar gällande skatteinkomster och statsandelar påverkar ekonomin. Kommunförbundet och Finansministeriet har i maj 2025 gett prognoser för 2026 års statsandelar och skatteintäkter. Skatteprognoserna skiljer sig från varandra så vi har i likhet med tidigare år räknat ett medeltal av Kommunförbundets och Finansministeriets prognoser. Enligt medeltalet beräknas de totala skatteintäkterna med nuvarande inkomstskatteprocent på 8,1 % och nuvarande fastighetsskatteprocenter att för år 2026 bli 16,3 miljoner € fördelat på 12,3 miljoner € kommunalskatt, 3,5 miljoner € fastighetsskatt och 0,8 miljoner € samfundsskatt. Nuvarande skatteprognos är ca 350 000 € högre än de totala skatteintäkter som beaktats för planeåret 2026.

De förhandsuppskattade statsandelarna uppgår till totalt 2,1 miljoner € för år 2026. Statsandelsprognosen för kommunens basservice baserar sig på de av Finansministeriet gjorda förhandsuppskattningarna. Undervisnings- och kulturministeriet ger inga förhandsuppskattningar och de beräknas i detta skede att vara på samma nivå som för år 2025. Statsandelsprognosen är ca 320 000 € lägre än den prognos som beaktats för planeåret 2026.

Hysesintäkterna beräknas bli ca 180 000 € lägre än i budgeten för planeåret 2026.

Avskrivningarna för år 2026 beräknas uppgå till ca 3,5 miljoner €. Avskrivningarna är på en hög nivå då kommunen under de senaste åren gjort flera stora investeringar. Kommunen gjorde några investeringsreserveringar under åren med höga överskott. Investeringsreserveringarna gör att avskrivningarna inte kommer att påverkas till den del investeringarna uppnå en nivå på reserveringarnas storlek. Vid årsskiftet 2024 hade kommunen outnyttjade investeringsreserveringar på totalt 4,7 miljoner €. Den andel av investeringsreserveringarna som kan bokföras

Kommunstyrelsen 16.6.2025 § 178

Kunnan toimintaa ja taloutta ohjataan talousarviolla ja vähintään kolmeksi vuodeksi laadittavalla taloussuunnitelmalla. Kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Talousarvion ja taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Talousarviosuunnittelussa on huomioitava, miten mahdolliset verotuloihin ja valtionosuuksiin kohdistuvat muutokset vaikuttavat talouteen. Kuntaliitto ja valtiovarainministeriö ovat toukokuussa 2025 julkaisseet ennusteet vuoden 2026 valtionosuuksista ja verotuloista. Ennusteet poikkeavat toisistaan, joten olemme noudattaneet aikaisempien vuosien talousarvioperiaatetta ja laskeneet keskiarvon Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön ennusteista. Verotulojen kokonaiskertymä perustuu nykyiseen 8,1 % tuloveroprosenttiin ja nykyisiin kiinteistöveroprosentteihin, jotka tekevät keskiarvon mukaan 16,3 miljoonaa € vuonna 2026 ja jakautuvat seuraavasti: kunnallisvero 12,3 miljoonaa €, kiinteistövero 3,5 miljoonaa € ja yhteisövero 0,8 milj. €. Nykyinen veroennuste on noin 350 000 € korkeampi kuin suunnitteluvuodelle 2026 huomioidut kokonaisverotulot.

Ennakoarvioiden mukaan valtionosuudet olisivat yhteensä 2,1 miljoonaa euroa vuonna 2025. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusennuste perustuu valtiovarainministeriön ennakoarvioihin. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei anna ennakoarvioita ja niiden arvioidaan tässä vaiheessa olevan samalla tasolla kuin vuonna 2025. Valtionosuusennuste on noin 320 000 € alhaisempi kuin ennuste, joka on huomioitu suunnitteluvuodelle 2026.

Vuokratulojen arvioidaan olevan noin 180 000 € alhaisemmat kuin suunnitteluvuoden 2026 talousarviossa.

Toimintavuoden 2026 poistojen arvioidaan olevan noin 3,5 miljoonaa €. Poistot ovat korkealla tasolla, koska kunta on viime vuosina tehnyt useita suuria investointeja. Kunta teki joitakin investointivarauksia vuosina, jolloin ylijäämä oli korkea. Investoinnit eivät vaikuta poistoihin niiltä osin kuin ne pysyvät varausten puitteissa. Vuodenvaihteessa 2024 kunnalla oli käyttämättömiä investointivarauksia yhteensä 4,7 miljoonaa €. Toimintavuoden 2026 tulosta vastaan kirjattavan investointivaraosuuden, joka näin ollen

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

mot resultatet under verksamhetsår 2026 och därmed minskar påverkan av avskrivningskostnaderna beräknas vara ca 0,5 miljoner €.

Räntekostnaderna är fortsatt relativt hög nivå då kommunen har en hög lånebörda. I nuläget uppskattas räntekostnaderna för år 2026 bli ca 0,7 miljoner €.

Med ovannämnda intäktsbas, räntor och avskrivningar kan kommunens verksamhetsbidrag vara ca 15,1 miljoner € för att uppnå en budget i balans.

Kommunen har per 31.12.2024 ett kumulativt överskott i balansen på 6,4 miljoner €, men budgeten för år 2025 är ett underskott på -2,3 miljoner €, vilket skulle minska överskotten till 4,1 miljoner €.

Eventuella försäljningsvinster från tomt- och fastighetsförsäljningar beaktas inte i budgeten. Ifall kommunen säljer tomter eller fastigheter under verksamhetsår 2026 som medför en försäljningsvinst kommer vinsten att beaktas som resultatökande och inte för att täcka verksamhetens övriga kostnader.

Kommunen beaktar ökning på 2 % i budgeten. Ökningen inkluderar löneökningar och inflationsökning på budgetårets kostnader.

Eftersom det ekonomiska läget är utmanande gjordes en ekonomisk granskning inför budgetarbetet 2025 och kommunstyrelsen beslöt om effektiviseringsåtgärder på totalt -391 000 €. Åtgärderna beaktades i uppgörandet av 2025 års budget. De gjorda effektiviseringsåtgärderna räcker inte för att nå en ekonomi i balans utan arbetet fortsätter. I budgeten 2025 har kommunfullmäktige beslutat att kommunen inför budgeten 2026 gör ett totalekonomiskt program som beaktar kommunens driftsekonomi, kommunens inflöde av skatteintäkter och en långsiktig plan för investeringar utarbetas. Utarbetandet av programmet synkroniseras med bildningssektorns arbete med servicenätverket.

Arbetet inleddes omedelbart efter att budgetarbetet godkännts. Under årets första kvartal har sektorerna och centralförvaltningen granskat sin ekonomi och verksamhet för att ta fram ekonomiska åtgärder som kunde förbättra ekonomin under de kommande åren. De sektoransvariga har i april gett en översikt över alternativa anpassningsåtgärder till kommunstyrelsen. Anpassningsförslagen inkluderar den ekonomiska möjligheten till anpassning samt åtgärdernas konsekvenser. I anpassningsåtgärderna har även beaktats möjligheterna till försäljning av fastigheter, investeringsprogrammets omfattning samt möjligheter till ökning av skatteintäkterna via såväl ökning av kommunalskatteprocenten som fastighetsskatteprocenterna.

vähentää poistokustannusten vaikutuksia, arvioidaan olevan noin 0,5 miljoonaa €

Korkokustannukset ovat edelleen melko korkealla tasolla. koska kunnalla on suuri velkataakka. Vuoden 2025 korkokustannuksiksi arvioidaan tällä hetkellä noin 0,7 miljoonaa €.

Yllä mainituilla tuloperustalla, koroilla ja poistoilla kunnan toimintakate voi olla n. 15,1 miljoonaa € tasapainoisen talousarvion saavuttamiseksi

Kunnalla on 31.12.2024 tilanteen mukaan 6,4 miljoonan € ylijäämäkertymä, mutta vuoden 2025 talousarvion alijäämä on -2,3 miljoonaa €, mikä supistaisiin ylijäämän 4,1 miljoonaan €.

Mahdollisten tontti- ja kiinteistömyyntien myyntivoittoja ei huomioida talousarviossa. Mikäli kunta toimintavuonna 2026 myy tontteja tai kiinteistöjä, joista saadaan myyntivoittoa, voitto huomioidaan tulokasvuna, eikä sillä kateta toiminnan muita kustannuksia.

Kunta huomio talousarviossa 2 % kasvun. Kasvu sisältää palkankorotukset ja talousarviovuoden kustannusten inflaatiolisän.

Koska taloudellinen tilanne on haastava, ennen talousarvion 2025 suoritettiin taloudellinen tarkastelu ja kunnanhallitus päätti yhteensä -391 000 € tehostamistoimenpiteistä. Toimenpiteet otettiin huomioon vuoden 2025 talousarviota laadittaessa. Tehostamistoimenpiteet eivät riitä talouden tasapainottamiseen, vaan työ jatkuu. Kunnanvaltuusto on määrännyt vuoden 2025 talousarvion yhteydessä, että kunta laatii vuoden 2026 talousarviota varten kokonaistaloudellisen ohjelman, jossa otetaan huomioon käyttötalous ja kunnan verotulot ja laaditaan pitkän aikavälin investointisuunnitelma. Ohjelman laatiminen synkronisoidaan sivistyssektorin palveluverkostotyöhön.

Työ aloitettiin heti, kun talousarvio oli hyväksytty. Vuoden ensimmäisen neljänneksen aikana toimialat ja keskushallinto ovat tarkastelleet talouttaan ja toimintaansa nostaakseen esiin taloudellisia toimenpiteitä, jotka voisivat kohentaa taloutta tulevina vuosina. Toimialavastaavat antoivat kunnanhallitukselle huhtikuussa katsauksen vaihtoehtoisista sopeuttamistoimista. Sopeutusehdotukset sisältävät taloudelliset mahdollisuudet ja toimenpiteiden vaikutukset. Sopeuttamistoimissa on otettu huomioon myös mahdollisuudet myydä kiinteistöjä, investointiohjelman laajuus sekä mahdollisuudet lisätä verotuloja niin kunnallisveroprosenttia kuin kiinteistöveroprosenttejakin nostamalla.

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Som en grund för budgetdirektiven diskuterade förhandlingskommittén riktlinjer gällande ekonomiska åtgärder på basen av de förslag som sektorerna tagit fram. Icke lagstadgad verksamhet så som morgon- och eftermiddagsverksamhet diskuterades och nämnden för fostran och utbildning behöver granska hur verksamheten i fortsättningen ordnas. Nämnden behöver även ta ställning till anpassning av skolnätverket för att kunna ge sitt förslag över hur de ekonomiska anpassningsåtgärderna kan uppnås. Utvecklandet av skolnätet planeras i samarbete med logistiken för att uppnå en så effektiv ruttplanering som möjligt.

Det totalekonomiska programmet diskuterades i kommunstyrelsen 19.5.2025 § 131 och tas till behandling den 16.6.2025 i samband med att budgetdirektiven fastställs.

I budgetramen har tagits i beaktande det totalekonomiska program som gjorts inför budgeten 2026. I ramen finns en effektivisering av verksamheten på totalt 320 000 €, minskning av hyresintäkter för tekniska sektorn på 180 000 € samt en ökning av skatteintäkterna på totalt 1,5 miljoner €.

Planeåren 2027-2028 budgeteras med intäktsbasen gällande skatteintäkter och statsandelar baserar sig på de av Kommunförbundet och Finansministeriet erhållna prognoserna. I likhet med budgeten 2026 beaktas i planeåren 2027-2028 ett medeltal av de uppgifter kommunen har till sitt förfogande. Även i planeåren beaktas de ekonomiska åtgärderna

Ekonomiska konsekvenser:

Anknytning till strategin: Ekonomisk hållbarhet är Ingås trumf också i fortsättningen

Beredare: ekonomichefen, kommundirektören

Tilläggsuppgifter: charlotta.lindvall(at)inga.fi, 050-324 4141

Föredragande: kommundirektören

Förslag:

Kommunstyrelsen ger följande direktiv till nämnderna och centralförvaltningen för utarbetande av budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028.

Tidtabell för budgetarbetet:

Juni:

- Nämndernas första budgetdiskussion. Prioriteringar och satsningar/förändringar i verksamheter. Vilka strategiska mål satsar nämnden på under verksamhetsår 2026.

- Nämnderna listar kommande investeringsbehov för åren 2026-2028 och ger informationen tekniska nämnden för kännedom.

Neuvottelutoimikunta linjasi talousarvio-ohjeiden perustaksi taloudellisia toimenpiteitä toimialojen tuottamien ehdotuksen pohjalta. Toimikunta keskusteli ei lakisääteisestä toiminnasta, kuten aamu- ja iltapäivätoiminnasta ja kasvatus- ja opetuslautakunnalle annettiin tehtäväksi tutkia, miten toiminta jatkossa järjestetään. Lautakunnan on myös otettava kantaa kouluverkon sopeuttamiseen voidakseen antaa ehdotuksensa siitä, miten taloudelliset sopeuttamistoimenpiteet voidaan saavuttaa. Kouluverkon kehittämistä suunnitellaan yhteistyössä logistikon kanssa, jotta reitit voidaan suunnitella mahdollisimman tehokkaasti.

Kunnanhallitus keskusteli kokonaistaloudellisesta ohjelmasta 19.5.2025 § 131 ja asiaa käsitellään 16.6.2025 talousarvio-ohjeiden vahvistamisen yhteydessä.

Talousarviokehyksissä on otettu huomioon talousarviota 2026 varten laadittu kokonaistaloudellinen ohjelma. Kehyksiin sisältyy toiminnan tehostamisen yhteensä 320 000 €, vuokratuottojen väheneminen teknisellä sektorilla 180 000 €, sekä verotulen yhteensä 1,5 miljoonan € lisäys.

Suunnitelmavuosien 2027–2028 budjetoinnissa verotuloja ja valtionosuuksia koskeva tuloperusta perustuu Kuntaliitolta ja valtiovarainministeriöltä saatuihin ennusteisiin. Kuten vuoden 2026 talousarviokehyksessä, suunnitelmavuosien 2027–2028 budjetoinnissa sovelletaan saatavilla olevien tietojen keskiarvoa. Taloudelliset toimenpiteet huomioidaan myös suunnitelmavuosissa.

Taloudelliset vaikutukset:

Yhteys strategiaan: Taloudellinen kestävyys on jatkossakin Inkoon valtti

Valmistelija: talouspäällikkö, kunnanjohtaja

Lisätietoja: charlotta.lindvall(at)inga.fi, 050 324 4141

Esittelijä: kunnanjohtaja

Esitys:

Kunnanhallitus antaa seuraavat ohjeet lautakunnille ja keskushallinnolle talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026–2028 laatimista varten:

Talousarviotyön aikataulu:

Kesäkuu:

- Lautakuntien ensimmäinen talousarviokeskustelu.

Priorisoinnit ja panostukset/muutokset toiminnoissa. Mihin strategisiin tavoitteisiin lautakunta panostaa toimintavuonna 2026.

- Lautakunnat laativat listan tulevista investointitarpeista vuosina 2026–2028 ja antaa listan tekniselle lautakunnalle tiedoksi.

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

- Totalekonomiska programmets åtgärdsförslag behandlas i kommunstyrelsen
- Kommunstyrelsen fastställer budgetramarna 16.6.2025

Augusti:

- Påverkningsoorganen involveras i budgetarbetet
- Nämnderna håller aftonskola där de för en budgetdiskussion baserad på de av kommunstyrelsen givna budgetdirektiven
- Kommunfullmäktiges principer om effektivisering av verksamheten
- Kommunstyrelsen granskar och uppdaterar vid behov budgetdirektiven och -ramarna för åren 2026-2028
- Kommunfullmäktiges aftonskola gällande budgeten ordnas i samband med strategiarbetets kick-off 25.8.2025
- Kommunstyrelsens budgetseminarium 28.8.2025

September:

- Nämnderna ger sina budgetförslag inkluderande investeringsplan
- Styrelsen för en remissdiskussion/aftonskola angående budgeten den 6.10.2025 i samband med sitt möte och granskar vid behov sitt budgetdirektiv

Oktober:

- Förhandlingskommittén diskuterar sektorernas budgetförslag 2026 efter samtliga nämndbehandlingar
- Verksamheterna lämnar sitt budgetmaterial till centralförvaltningen senast onsdagen den 1.10.2025.
- Kommundirektörens budgetförslag färdigställs
- Kommunstyrelsens första budgetbehandling den 23.10.2025.

November:

- Kommunstyrelsen ger sitt budgetförslag den 10.11.2025
- Kommunfullmäktige fastställer budgeten 2026 i samband med att skatterna fastställs den 17.11.2025

Budgetens uppbyggnad:

- Budgeten och ekonomiplanen består av en driftsekonomi- och resultaträkningsdel samt en investerings- och finansieringsdel. Ingå kommuns anslag i driftsekonomidelen är bindande mot fullmäktige på nettonivå och per ansvarsområde.
- Interna anslag är bindande mot motsvarande utgifts- och inkomstanlag oberoende av ansvarsområde.
- Investeringsanslagen är bindande mot fullmäktige på nettonivå.
- Anslagen för ökning och minskning av upplåning samt långfristiga lån är bindande mot fullmäktige på nettonivå.

Nämndernas budgetförslag ska inkludera:

- En redogörelse över verksamheten inom de olika

- Kunnanhallitus käsittelee kokonaistaloudellisen ohjelman toimenpide-ehdotukset
- Kunnanhallitus hyväksyy talousarviokehukset 16.6.2025

Elokuu:

- Vaikuttamistoimielimet osallistetaan talousarviotyöskentelyyn
- Lautakunnat järjestävät iltakoulun, jossa käyvät talousarvioletskustelua kunnanhallituksen antamien talousarvio-ohjeiden pohjalta.
- Kunnanvaltuuston periaatteet toiminnan tehostamisesta
- Kunnanhallitus tarkastaa ja päivittää tarvittaessa vuosien 2026–2028 talousarvio-ohjeet ja -kehukset
- Kunnanvaltuuston talousarvioiltakoulu järjestetään yhdessä strategiatyön kick-offin kanssa 25.8.2025
- Kunnanhallituksen talousarvioseminaari 28.8.2025

Syyskuu:

- Lautakunnat antavat talousarvioesityksensä, johon sisältyy investointisuunnitelma
- Hallituksen talousarvio palautekeskustelu/iltakoulu 6.10.2025 kokouksen yhteydessä. Kunnanhallitus tarkastaa tarvittaessa talousarvio-ohjeet.

Lokakuu:

- Neuvottelutoimikunta keskustelee toimialojen talousarvioesityksistä vuodelle 2026 kaikkien lautakuntakäsittelyjen jälkeen.
- Toimialat toimittavat talousarvioleterialinsa keskushallinnolle viimeistään tiistaina 1.10.2025.
- Kunnanjohtajan talousarvioesitys laaditaan
- Kunnanhallituksen ensimmäinen talousarviokäsittely 23.10.2025,

Marraskuu:

- Kunnanhallitus antaa talousarvioesityksensä 10.11.2025.
- Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion 2026 verojen hyväksymisen yhteydessä 17.11.2025.

Talousarvion rakenne:

- Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.
- Inkoon kunnan käyttötalousosan määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden nettotasolla sekä vastuualuekohtaisesti.
- Sisäiset määrärahat ovat sitovia vastaaviin meno- tai tulomäärärahoihin nähden vastuualueesta riippumatta.
- Investointiosan määrärahat ovat sitovia valtuustoon nähden nettotasolla.
- Ottolainauksen lisäys tai vähennys ja pitkäaikaiset lainat ovat sitovia valtuustoon nähden nettotasolla.

Lautakuntien talousarvioesitysten tulee sisältää:

- Selvitys eri vastuualueiden toiminnasta

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

ansvarsområdena

- Anslag och beräknade inkomster som uppgifterna och verksamhetsmålen förutsätter samt en redogörelse för hur finansieringsbehovet ska täckas
- Förändringarna i verksamhetens anslag presenteras i text och €.
- En utredning och analys över huruvida förvaltningsområdet har förändringar i sin verksamhet som kräver mer eller mindre resurser, personalminskningar/-ökningar eller övriga betydande resursförändringar.
- En förteckning över antalet tjänster och befattningar med förklaring till eventuella förändringar. Personalmängden bör vara anpassad till behovet inom sektorn.
- Centrala mätetal med jämförelsetal från tidigare år samt analys över mätetalens utveckling
- En prioritetslista över enhetens investeringsbehov samt alternativa lösningar
- Verksamhetsmål som är bindande på fullmäktigenivå ska tydligt anknytas till målen i kommunens strategi och verkställandet ska vara konkret och målen mätbara.

Kommunens strategi ska följas och strategins tyngdpunkter för budgetåret framgå ur budgetarbetet. Budgeten förankras i nuvarande strategi tills kommunfullmäktige beslutat om en ny strategi för de kommande fyra åren. De för budgetåret mest väsentliga strategiska målen lyfts upp i budgeten och verkställigheterna bör vara för budgetåret specifika och konkreta. Analys av nuläget, framtiden och förändringar i verksamheten även med beaktande av alternativa lösningar och inbesparingar ska tydligt framgå ur budgetförslaget. Behovet av att producera icke lagstadgade tjänster ska övervägas noga.

Budgetarbetet ska utgå från det fastställda bokslutet för år 2024, budgeten för år 2025 och prognosen för år 2025 som inkluderas i delårsrapporten för perioden januari-juni 2025.

Varje nämnd ska inom ramen för sitt eget verksamhetsområde följa upp hur man ska verkställa kommunens aktuella strategiska dokument under budgetåret. Parallellt med budgetarbetet uppgör sektorerna en grund för dispositionsplanen från vilken framgår verkställigheten och kostnaderna för de enskilda åtgärderna.

Med tanke på det ekonomiska anpassningsarbetet som pågår i kommunen ska sektorer i samband med budgetberedningen göra en uppräknings över anpassningsalternativ som ska undersökas med tanke på nästa budgetår eller verksamhetsår. Inledandet och granskningen av nya anpassningsåtgärder ska inledas omedelbart. Budgeten ska inkludera en bilaga från varje sektor med förslag på ekonomiska anpassningsåtgärder för åren 2027, 2028 och 2029.

- Tehtävien ja toimintatavoitteiden edellyttämät määrärahat ja arvioitut tuotot sekä selvitys rahoitustarpeen kattamisesta
- Muutokset toiminnan määrärahoissa esitellään tekstinä ja €.
- Selvitys ja analyysi mahdollisista muutoksista hallinnonalan toiminnassa ja siitä tarvitaanko resursseja enemmän tai vähemmän, henkilöstön lisäyksistä/vähennyksistä ja muista huomattavista resurssimuutoksista
- Luettelo virkojen ja toimien lukumäärästä, selitys mahdollisille muutoksille. Henkilöstömäärä tulee suhteuttaa toimialan tarpeisiin.
- Keskeiset tunnusluvut aikaisempien vuosien vertailulukuineen sekä analyysi tunnuslukujen kehityksestä
- Yksikön investointitarpeet tärkeysjärjestyksessä sekä vaihtoehtoiset ratkaisut
- Toimintatavoitteet, jotka ovat sitovia valtuustotasolla, on sidottava selkeästi kunnan strategian tavoitteisiin, ja toimeenpano on avattava konkreettisesti.

Kunnan strategiaa on noudatettava ja talousarviosta on käytävä ilmi strategian painopisteet talousarviovuodelle. Talousarviovuodelle olennaisimmat strategiset tavoitteet nostetaan talousarviossa esille ja toteutusten on oltava talousarviovuodelle spesifisiä ja konkreettisia. Talousarvioesityksestä on myös käytävä selvästi ilmi nykytilan, tulevaisuuden ja toiminnan muutosten analyysi ottaen huomioon myös vaihtoehtoiset ratkaisut. Ei-lakisääteisten palveluiden tarpeellisuutta on harkittavaa tarkkaan.

Talousarviotyön pohjana tulee käyttää vuoden 2024 tilinpäätöstä, vuoden 2025 talousarviota sekä tammi-kesäkuun 2025 osavuositarkastukseen sisältyvää ennustetta.

Jokaisen lautakunnan on oman toimialansa osalta seurattava kunnan ajankohtaisten strategisten asiakirjojen toteuttamista talousarviovuoden aikana. Talousarviotyön rinnalla toimialat laativat käyttösuunnitelman perustan, josta ilmenee kunkin toimenpiteen toteutus ja kustannukset

Kunnan käynnissä olevan taloudellisen sopeutustyön huomioon ottaen tulee toimialojen budjettivalmistelu yhteydessä laatia selvitys sopeuttamisvaihtoehdoista, joita tulee tarkastella seuraavaa budjetti- tai toimintavuotta varten. Uusien sopeuttamistoimien käynnistäminen ja tarkastelu on aloitettava välittömästi. Talousarvioon tulee sisältää liite jokaiselta toimialalta, jossa esitetään ehdotuksia taloudelliseksi

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

I kommunstyrelsens ansvarsområde ska det finnas en beskrivelse över hur Joddböleområdets utveckling ska framskrida och vilka resurser för det ska användas.

Kommunstyrelsen ger följande budgetram till nämnderna och centralförvaltningen för utarbetande av budget 2026:

Budgetram för den externa nettobudgeten gällande verksamhetsår 2026:

Kommunfullmäktige: -60 000 €

Revisionsnämnden: -20 000 €

Centralvalnämnden: -0 €

Kommunstyrelsen: -3 990 000 €

Nämnden för fostran och utbildning: -9 880 000 €

Välfärdsnämnden: -1 320 000 €

Byggnads- och miljönämnden: -800 000 €

Tekniska nämnden: -980 000 €

Investeringsnivån för år 2026 är 1,3-1,8 miljoner €.

Bilagor:**Behandling:**

Ordförande Wickström föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen och Strömberg följande tillägg i beslutet:

Kommunstyrelsen ber att kommundirektören granska ifall en del av kommunens övriga förvaltningsutgifter som uppstår angående Joddböles utveckling kan finansieras genom anslagen kommunen ersätts genom markanvändningsavtalet. Därutöver ska man till kommunstyrelsens budgetarbete komma med en ekonomisk analys angående Joddböles effekt på kommunens ekonomi. Likaså bör förslaget inkludera eventuella tillväxtåtgärder.

Kommunstyrelsen granskar budgetdirektivet i september innan nämndernas slutliga budgetförslag till styrelsen. Då granskas speciellt förhållandet mellan ökandet av skatteintäkterna, anpassning av verksamheten samt tidsperioden för balanseringsarbetet.

Ordförande frågade kommunstyrelsens ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om tillägget. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Beslut:

Godkändes med tillägg.

Verkställare: ekonomichefen
Delgivning: sektorcheferna

sopeutustoimiksi vuosille 2027, 2028 ja 2029.

Kunnanhallituksen vastuualueella tulee olla kuvaus siitä, miten Joddbölen alueen kehittäminen etenee ja mitä resursseja siihen käytetään.

Kunnanhallitus antaa lautakunnille ja keskushallinnolle seuraavat talousarviokehyykset vuoden 2026 talousarvion laatimista varten:

Ulkoisen nettobudjetin kehykset toimintavuodelle 2026:

Kunnanvaltuusto: -60 000 €

Tarkastuslautakunta: -20 000 €

Keskusvaalilautakunta: -0 €

Kunnanhallitus: -3 990 000 €

Kasvatus- ja opetuslautakunta: -9 880 000 €

Hyvinvointilautakunta: -1 320 000 €

Rakennus- ja ympäristölautakunta: -800 000 €

Tekninen lautakunta: -980 000 €

Vuoden 2026 investointitaso on 1,3-1,8 miljoonaa €.

Liitteet:**Käsittely:**

Puheenjohtaja Wickström esitti jäsenten Bergman-Auvisen och Strömbergin kannattamana seuraavaa lisäystä päätökseen:

Kunnanhallitus pyytää, että kunnanjohtaja selvittää, voidaanko osa Joddbölen kehittämiseen liittyvistä kunnan muista hallintomenoista rahoittaa niillä määrärahoilla, joita kunta saa korvauksena maankäytösopimuksen kautta. Lisäksi kunnanhallituksen budjettityöhön tulee esittää taloudellinen analyysi Joddbölen vaikutuksista kunnan talouteen. Samoin ehdotukseen tulisi sisältyä mahdolliset kasvutoimenpiteet.

Kunnanhallitus tarkastelee budjettiohjetta syyskuussa ennen kuin lautakunnat toimittavat lopulliset budjettiesityksensä hallitukselle. Tällöin tarkastellaan erityisesti verotulojen kasvun, toiminnan sopeuttamisen sekä tasapainottamistyön aikataulun välistä suhdetta.

Puheenjohtaja kysyi kunnanhallituksen jäseniltä, voidaanko lisäyksestä päättää yksimielisesti. Jäsenet vastasivat, että näin voidaan menetellä.

Päätös:

Hyväksyttiin lisäyksineen.

Täytäntöönpanija: talouspäällikkö

Tiedoksi: toimialajohtajat

Muutoksenhaku: ei muutoksenhakua, koskee valmistelua

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Ändringssökande: ändring kan ej sökas, gäller beredning

Kommunstyrelsen 8.9.2025 § 209

Enligt kommunstyrelsens beslut 16.6.2025 granskar kommunstyrelsen budgetdirektivet i september innan nämndernas slutliga budgetförslag. Speciellt förhållandet mellan ökandet av skatteintäkterna, anpassning av verksamheten samt tidsperioden för balanseringsarbetet granskas.

Efter kommunstyrelsens behandling av ärendet i juni har Kommunförbundet uppdaterat sin skatteprognos i augusti 2025. För kommunens del avviker prognosen för år 2026 med ca -200 000 €. Ytterligare prognoser ges ännu under hösten, vilket kan försvaga eller förstärka det ekonomiska läget för kommunen.

I budgetramen från 16.6.2025 har tagits i beaktande det totalekonomiska program som gjorts inför budgeten 2026. I ramen finns en effektivisering av verksamheten på totalt 320 000 €, minskning av hyresintäkter för tekniska sektorn på 180 000 € samt en ökning av skatteintäkterna på totalt 1,5 miljoner €. Effektiveringen på 320 000 € är fördelad enligt följande: kommunstyrelsen 50 000 €, nämnden för fostran och utbildning 200 000 €, välfärdsnämnden 30 000 € och tekniska nämnden 40 000 €.

Då intäktsbasen försvagats bör gjorda beslut granskas. Detta medför att beredningen föreslår att kommunstyrelsen ålägger nämnderna att ytterligare granska sin verksamhet. Sektorernas effektiviseringsåtgärder ändras från totalt 320 000 € till 440 000 € enligt följande:

- Kommunstyrelsen: 50 000 + 20 000, totalt 70 000 €
- Nämnden för fostran och utbildning: 200 000 + 50 000, totalt 250 000 €
- Välfärdsnämnden: 30 000 + 10 000, totalt 40 000 €
- Byggnads- och miljönämnden: 0 + 20 000, totalt 20 000 €
- Tekniska nämnden: 40 000 + 20 000, totalt 60 000 €.

Förslag:

Kommunstyrelsen ger följande uppdaterade budgetram till nämnderna och centralförvaltningen för utarbetande av budget 2026:

Budgetram för den **externa** nettobudgeten gällande verksamhetsår 2026:

Kommunfullmäktige: -60 000 €
Revisionsnämnden: -20 000 €
Centralvalnämnden: -0 €

Kunnanhallitus 8.9.2025 § 209

Kunnanhallituksen 16.6.2025 tekemän päätöksen mukaisesti kunnanhallitus tarkastelee talousarvion valmisteluohjetta syyskuussa ennen lautakuntien lopullisia talousarvioehdotuksia. Tarkastelussa tarkastellaan erityisesti verotulojen kasvun, toiminnan sopeuttamisen ja tasapainottamistyön aikataulun välistä suhdetta.

Kunnanhallituksen käsiteltä asiaa kesäkuussa, Kuntaliitto on päivittänyt verotuloennusteensa elokuussa 2025. Kunnan osalta vuoden 2026 ennuste poikkeaa noin -200 000 € aiemmasta. Syksyn aikana julkaistaan vielä lisäennusteita, jotka voivat joko heikentää tai vahvistaa kunnan taloudellista tilannetta.

Talousarvioraamissa, joka hyväksyttiin 16.6.2025, on otettu huomioon vuoden 2026 talousarviota varten laadittu kokonaistaloudellinen ohjelma. Raamiin sisältyy toiminnan tehostamistoimia yhteensä 320 000 eurolla, teknisen toimialan vuokratuottojen vähennys 180 000 eurolla sekä verotulojen kasvu yhteensä 1,5 miljoonalla eurolla. Toiminnan tehostamisen 320 000 euron säästöt jakautuvat seuraavasti: kunnanhallitus 50 000 €, kasvatus- ja opetuslautakunta 200 000 €, hyvinvointilautakunta 30 000 € ja tekninen lautakunta 40 000 €.

Koska kunnan tulopohja on heikentynyt, aikaisemmin tehdyt päätökset on syytä tarkistaa. Valmistelu esittää, että kunnanhallitus velvoittaa lautakunnat tarkastelemaan toimintaansa uudelleen. Toimialojen tehostamistoimenpiteiden kokonaissumma muutetaan 320 000 eurosta 440 000 euroon seuraavasti:

- Kunnanhallitus: 50 000 + 20 000, yhteensä 70 000 €
- Kasvatus- ja opetuslautakunta: 200 000 + 50 000, yhteensä 250 000 €
- Hyvinvointilautakunta: 30 000 + 10 000, yhteensä 40 000 €
- Rakennus- ja ympäristölautakunta: 0 + 20 000, yhteensä 20 000 €
- Tekninen lautakunta: 40 000 + 20 000, yhteensä 60 000 €

Esitys:

Kunnanhallitus antaa seuraavan päivitetyn talousarvioraamin lautakunnille ja keskushallinnolle vuoden 2026 talousarvion laatimista varten:

Ulkoisen nettobudjetin kehykset toimintavuodelle 2026:
Kunnanvaltuusto: -60 000 €
Tarkastuslautakunta: -20 000 €
Keskusvaalilautakunta: -0 €

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Kommunstyrelsen: -3 970 000 €
 Nämnden för fostran och utbildning: -9 830 000 €
 Valfördsnämnden: -1 310 000 €
 Byggnads- och miljönämnden: -780 000 €
 Tekniska nämnden: -960 000 €

Investeringsnivån för år 2026 är 1,3-1,8 miljoner €.

Kommunstyrelsen uppdaterar tidtabellen för budgetarbetet enligt följande:

September:

- Nämnderna ger sina budgetförslag inkluderande investeringsplan

Oktober:

- Verksamheterna lämnar sitt budgetmaterial till centralförvaltningen senast onsdagen den 1.10.2025.
 - Förhandlingskommittén diskuterar sektorernas budgetförslag 2026 efter samtliga nämndbehandlingar den 2.10.2025
 - Styrelsen prioriterar de alternativa ekonomiska åtgärderna den 6.10.2025
 - Kommundirektörens budgetförslag färdigställs
 - Kommunstyrelsens budgetmöte den 23.10.2025.

November:

- Kommunstyrelsens första budgetbehandling den 3.11.2025
 - Kommunstyrelsen ger sitt budgetförslag den 10.11.2025
 - Kommunfullmäktige behandlar budgeten 2026 i samband med att skatterna fastställs den 17.11.2025.

Behandling

Ordförande Wickström föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen följande motförslag:

Kommunstyrelsen ger följande uppdaterade budgetram till nämnderna och centralförvaltningen för utarbetande av budget 2026:

Budgetram för den externa nettobudgeten gällande verksamhetsår 2026:

Kommunfullmäktige: -60 000 €
 Revisionsnämnden: -20 000 €
 Centralvalnämnden: -0 €
 Kommunstyrelsen: -3 970 000 €
 Nämnden för fostran och utbildning: -9 830 000 €
 Valfördsnämnden: -1 310 000 €
 Byggnads- och miljönämnden: -780 000 €
 Tekniska nämnden: -960 000 €

Investeringsnivån för år 2026 är 1,3-1,8 miljoner €.
 Kommunstyrelsen uppdaterar tidtabellen för budgetarbetet enligt följande:

Kunnanhallitus: -3 970 000 €
 Kasvatus- ja opetuslautakunta: -9 830 000 €
 Hyvinvointilautakunta: -1 310 000 €
 Rakennus- ja ympäristölautakunta: -780 000 €
 Tekninen lautakunta: -960 000 €

Vuoden 2026 investointitaso on 1,3-1,8 miljoonaa €.

Kunnanhallitus päivittää talousarviotyön aikataulun seuraavasti:

Syyskuu:

-Lautakunnat antavat talousarvioehdotuksensa mukaan lukien investointisuunnitelman.

Lokakuu:

- Toimialat toimittavat talousarvion materiaalina keskushallinnolle viimeistään keskiviikkona 1.10.2025.
 - Neuvottelutoimikunta keskustelee toimialojen vuoden 2026 talousarvioehdotuksista kaikkien lautakuntakäsittelyjen jälkeen 2.10.2025.
 - Hallitus priorisoi vaihtoehtoiset taloudelliset toimenpiteet 6.10.2025.
 - Kunnanjohtajan talousarvioehdotus valmistuu.
 - Kunnanhallituksen talousarviokokous pidetään 23.10.2025.

Marraskuu:

- Kunnanhallituksen ensimmäinen talousarviokäsittely 3.11.2025.
 - Kunnanhallitus antaa talousarvioehdotuksensa 10.11.2025.
 - Kunnanvaltuusto käsittelee vuoden 2026 talousarvion verojen vahvistamisen yhteydessä 17.11.2025.

Käsittely:

Puheenjohtaja Wickström esitti jäsen Bergman-Auvisen kannattamana seuraavan vastaesityksen:

Kunnanhallitus antaa seuraavan päivitetyn talousarvioraamin lautakunnille ja keskushallinnolle vuoden 2026 talousarvion laatimista varten:

Ulkoisen nettobudjetin kehikset toimintavuodelle 2026:

Kunnanvaltuusto: -60 000 €
 Tarkastuslautakunta: -20 000 €
 Keskusvaalilautakunta: -0 €
 Kunnanhallitus: -3 970 000 €
 Kasvatus- ja opetuslautakunta: -9 830 000 €
 Hyvinvointilautakunta: -1 310 000 €
 Rakennus- ja ympäristölautakunta: -780 000 €
 Tekninen lautakunta: -960 000 €

Vuoden 2026 investointitaso on 1,3-1,8 miljoonaa €.
 Kunnanhallitus päivittää talousarviotyön aikataulun seuraavasti:

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

September:

- Nämnderna ger sina budgetförslag inkluderande investeringsplan

Oktober:

- Verksamheterna lämnar sitt budgetmaterial till centralförvaltningen senast onsdagen den 1.10.2025.
- Förhandlingskommittén diskuterar sektorernas budgetförslag 2026 efter samtliga nämndbehandlingar den 2.10.2025
- Styrelsen prioriterar de alternativa ekonomiska åtgärderna den 6.10.2025
- Kommundirektörens budgetförslag färdigställs
- Kommunstyrelsens budgetmöte (aftonskola) den 23.10.2025, där kommundirektörens budgetförslag presenteras, gruppordförandena får en kallelse till mötet.
- Kommundirektörens budgetförslag publiceras den 30.10 (presskonferens hålls den 31.10)

November:

- Kommunstyrelsens första budgetbehandling den 3.11.2025
- Kommunstyrelsen ger sitt budgetförslag den 10.11.2025
- Kommunfullmäktige behandlar budgeten 2026 i samband med att skatterna fastställs den 17.11.2025.

Därtill konstaterar kommunstyrelsen följande:

Kommundirektören befullmäktigas att leda utarbetandet av anpassningsprogrammet för planperioden 2027–2028 så, att kommunens resultat är positivt senast år 2029. De anpassningsåtgärder och eventuella granskningsobjekt som görs för åren 2027–2028 beaktas i en separat bilaga.

I ekonomiplanen görs en bedömning av i vilket skede investeringsplanerna för Joddböleområdet kan ge intäkter till kommunen.

Tjänstemannakåren uppmanas också att lägga fram förslag om vilka fastigheter som kan avyttras under åren 2026–2028.

Ordförande frågade kommunstyrelsens ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om motförslaget. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Beslut:

Godkändes enligt motförslag.

Verkställare: ekonomichefen

Syyskuu:

-Lautakunnat antavat talousarvioehdotuksensa mukaan lukien investointisuunnitelman.

Lokakuu:

- Toimialat toimittavat talousarviomateriaalinsa keskushallinnolle viimeistään keskiviikkona 1.10.2025.
- Neuvottelutoimikunta keskustelee toimialojen vuoden 2026 talousarvioehdotuksista kaikkien lautakuntakäsittelyjen jälkeen 2.10.2025.
- Hallitus priorisoi vaihtoehtoiset taloudelliset toimenpiteet 6.10.2025 (iltakoulu).
- Kunnanjohtajan talousarvioehdotus valmistuu.
- Kunnanhallituksen talousarviokokous (iltakoulu) pidetään 23.10.2025, jossa kunnanjohtaja talousarvioletyksen esittellään, ryhmäpuheenjohtajat saavat kutsun kokoukseen.
-Kunnanjohtajan talousarvioletyksen julkastaan 30.10 (31.10 pidetään lehdistötilaisuus)

Marraskuu:

- Kunnanhallituksen ensimmäinen talousarviokäsittely 3.11.2025.
- Kunnanhallitus antaa talousarvioehdotuksensa 10.11.2025 (muutosesitysten käsittely)
- Kunnanvaltuusto käsittelee vuoden 2026 talousarvion verojen vahvistamisen yhteydessä 17.11.2025.

Lisäksi kunnanhallitus toteaa seuraavaa:

Kunnanjohtaja valtuutetaan ohjaamaan sopeutusohjelman laadintaa vuosille 2027-2028 suunnitelmakaudelle siten, että kunnan tulos on positiivinen viimeistään vuonna 2029. Vuosille 2027-2028 tehtävät sopeuttamistoimet ja mahdolliset tarkastuskohteet huomioidaan erillisellä liitteellä.

Taloussuunnitelmaan laaditaan arvio siitä, missä kohtaan Joddbölen alueen investointisuunnitelmat voivat tuoda tuloja kunnalle.

Virkakuntaa pyydetään myös tuomaan esityksiä siitä, mistä kiinteistöistä voidaan luopua vuoden 2026-2028 aikana

Puheenjohtaja kysyi kunnanhallituksen jäseniltä, voidaanko vastaesityksestä päättää yksimielisesti. Jäsenet vastasivat, että näin voidaan menetellä.

Päätös:

Hyväksyttiin vastaesityksen mukaisesti.

Täytäntöönpanija: talouspäälikkö

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Delgivning: sektorcheferna**Ändringssökande:** ändring kan ej sökas, gäller beredning**Tiedoksi:** toimialajohtajat**Muutoksenhaku:** ei muutoksenhakua, koskee valmistelua

Kommunstyrelsen 3.11.2025 § 265

Arbete med uppgörandet av budgeten 2026 inleddes genast i början av året i samband med det totalekonomiska program som utarbetats under året. Kommunstyrelsen beaktade ekonomiska sparåtgärden på totalt 320 000 € i budgetramen för år 2026 den 16.6.2025. Beslutet reviderades i augusti då kommunstyrelsen utökade summan för de ekonomiska sparåtgärder till 440 000 €. Beloppet beaktades i uppgörandet av budgetramen till nämnderna.

Nämnderna höll sin första budgetdiskussion i juni. Budgetbehandlingen fortsatte i augusti då nämnderna höll aftonskolor. Nämnderna gav sina budgetförslag i september. Valfördsnämndens och tekniska nämndens budgetförslag låg inom den godkända budgetramen. Byggnads- och miljönämnden gav ett budgetförslag som var 15 000 € positivare än budgetramen medan nämnden för fostran och utbildning överskred budgetramen med 43 000 € i sitt budgetförslag. Kommundirektörens budgetförslag följer däremot den av kommunstyrelsen givna budgetramen för varje sektors del, därtill har kommunstyrelsen större inbesparingar än vad som budgetramen fastställt.

Kommunstyrelsen behandlar budgeten den 3.11.2025 och den 10.11.2025 och kommunfullmäktige behandlar budgeten den 17.11.2025 i samband med att skatteprocenterna för år 2026 fastställs.

Budgeten för år 2026 visar ett underskott på -0,8 miljoner €. Kommunen har medvetet beslutat att under en övergångsperiod göra negativa budgetar, vilket påverkar de kumulativa överskottet. Men de ekonomiska åtgärder som gjorts inom budgetarbetet minskar det årliga underskottet vilket gör att kommunen bibehåller en starkare ekonomi med ett överskott i balansen.

Kommunen har per 31.12.2024 ett överskott i balansen på 6,4 miljoner €. Budgeten för år 2025 är -2,3 miljoner € vilket minskar överskottet i balansen till 4,1 miljoner €. Kommunen har förutom balansens överskott gjort investeringsreserveringar under de senaste åren och värdet på reserveringarna var per 31.12.2024 ca 4,7 miljoner €.

I budgeten för 2026 har beaktats hemkommunersättningarnas storlek enligt det förhandsbesked som kommunerna fick i september 2025. Koefficienten per elev stiger inför 2026 med nästan 500 €/elev, vilket medför en ökning av kostnaderna på ca 155 000 € för Ingå.

Kunnanhallitus 3.11.2025 § 265

Vuoden 2026 talousarvion laadinta aloitettiin heti vuoden alussa samanaikaisesti vuoden aikana laaditun kokonaistaloudellisen ohjelman kanssa. Kunnanhallitus huomioi 16.6.2025 talousarvion kehyksessä vuodelle 2026 yhteensä 320 000 euron suuruiset säästötoimenpiteet. Päätöstä tarkistettiin elokuussa, jolloin kunnanhallitus lisäsi säästötoimenpiteiden määrän 440 000 euroon. Tämä määrä huomioitiin lautakunnille annetuissa talousarviokehyksissä.

Lautakunnat pitivät ensimmäiset talousarviokeskustelunsa kesäkuussa. Talousarvion käsittely jatkui elokuussa, jolloin lautakunnat pitivät iltakouluja. Lautakunnat antoivat talousarvioehdotuksensa syyskuussa. Hyvinvointilautakunnan ja teknisen lautakunnan talousarvioehdotukset pysyivät hyväksytyin kehyksen puitteissa. Rakennus- ja ympäristölautakunta antoi talousarvioehdotuksen, joka oli 15 000 euroa kehyksen positiivisella puolella, kun taas sivistyslautakunta ylitti kehyksen 43 000 eurolla omassa talousarvioehdotuksessaan. Kunnanjohtajan talousarvioehdotus noudattaa kuitenkin kunkin sektorin osalta kunnanhallituksen antamaa talousarvioraamin. Lisäksi kunnanhallituksella on suuremmat säästöt kuin mitä talousarvioraami on määrittänyt.

Kunnanhallitus käsittelee talousarviota 3.11.2025 ja 10.11.2025, ja kunnanvaltuusto käsittelee talousarvion 17.11.2025 vuoden 2026 veroprosenttien vahvistamisen yhteydessä.

Vuoden 2026 talousarvio osoittaa -0,8 miljoonan euron alijäämää. Kunta on tietoisesti päättänyt tehdä siirtymäkauden aikana alijäämäisiä talousarvioita, mikä vaikuttaa kertyneeseen ylijäämään. Talousarviotyössä toteutetut taloudelliset toimenpiteet kuitenkin pienentävät vuotuista alijäämää, mikä vahvistaa kunnan taloudellista asemaa ja ylläpitää tasapainon ylijäämää.

Kunnalla oli 31.12.2024 taseessa 6,4 miljoonan euron ylijäämä. Vuoden 2025 talousarvio on -2,3 miljoonaa euroa, mikä pienentää taseen ylijäämää 4,1 miljoonaa euroon. Kunta on lisäksi tehnyt viime vuosien aikana investointivaroja, joiden arvo oli 31.12.2024 noin 4,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2026 talousarviossa on otettu huomioon kotikuntakorvausten määrä sen ennakotiedon mukaisesti, jonka kunnat saivat syyskuussa 2025. Oppilaskohtainen kerroin nousee vuodelle 2026 lähes 500 €/oppilas, mikä merkitsee noin 155 000 euron

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Effekten av bolagiseringen av social- och hälsovårdsfastigheterna har beaktats i budgeten. De fastigheter som ska bolagiseras har strukits ur kommunens budget och budgeteras separat.

Budgeten utgår från en intäktsbas på totalt 20,0 miljoner €, varav statsandelarna uppgår till 2,2 miljoner €. Statsandelarna minskar med närmare 300 000 € i förhållande till år 2025. Skatteintäkternas andel är 17,8 miljoner € och inkluderar skatteökningar på såväl inkomstskatten som fastighetsskatten. Inkomstskatteprocenten föreslås höjas från 8,1 % till 9,0 % vilket betyder ca 1,2 miljoner € ökade skatteintäkter. Inkomstskatteprognosen för år 2026 är totalt 13,2 miljoner €. Fastighetsskatten föreslås höjas så att den stiger med ca 270 000 € för år 2026. De totala fastighetsskatterna beräknas inbringa totalt 3,7 miljoner €.

I budgeteringen av planår 2027 och 2028 har beaktats ett medeltal av finansministeriets och kommunförbundets skatteprognoser, oförändrade statsandelar och en indexjustering på 2 % per år. De ekonomiska åtgärder för åren 2027 och 2028 som nämnderna har föreslagit i samband med sin budgetbehandling har även beaktats. För år 2027 är den totala tilläggseffektivering 305 000 € och för år 2028 är tilläggseffektivering 72 000 €.

Kommunstyrelsen har fastslagit en investeringsnivå för år 2026 på 1,3-1,8 miljoner €. Budgetförslagets totala investeringsnetto är 1,0 miljoner €. Samtliga investeringar finns beskriva i budgetbilagan. Avskrivningarna är höga då de stora investeringarna som färdigställs under de senaste åren påverkar resultatet. Kommunen kan dock använda sig av de investeringsreserveringar som gjorts för att minska resultateffekten från de höga avskrivningskostnaderna.

Ekonomiska konsekvenser: Budgeten för år 2026 visar ett underskott på -0,8 miljoner €.

Anknytning till strategin: -

Beredare: kommundirektören, ekonomichefen, förvaltningschefen
Tilläggsuppgifter: robert.nyman(at)inga.fi
Föredragande: kommundirektören

Förslag:

Remitteras för beredning.

Bilagor:

Budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028
Åtgärder – Totalekonomiskt program

Beslut:

Bordlades.

kustannusten kasvua Inkoon kunnalle.

Talousarviossa on huomioitu sote-kiinteistöjen yhtiöittämisen vaikutusta. Yhtiöittävät kiinteistöt on poistettu kunnan talousarviosta ja budjetoitu erikseen.

Talousarvio perustuu yhteensä 20,0 miljoonan euron tulopohjaan, josta valtionosuudet ovat 2,2 miljoonaa euroa. Valtionosuudet pienenevät lähes 300 000 eurolla vuoteen 2025 verrattuna. Verotulojen osuus on 17,8 miljoonaa euroa, ja siihen sisältyy korotuksia sekä tuloveroon että kiinteistöveroon. Tuloveroprosenttia ehdotetaan korotettavaksi 8,1 prosentista 9,0 prosenttiin, mikä merkitsee noin 1,2 miljoonan euron lisäystä verotuloihin. Tuloverokertymän ennuste vuodelle 2026 on yhteensä 13,2 miljoonaa euroa. Kiinteistöveron korotuksen arvioidaan tuovan noin 270 000 euron lisäyksen, ja kiinteistöverojen kokonaiskertymäksi arvioidaan 3,7 miljoonaa euroa.

Vuoden 2027 ja 2028 taloussuunnittelussa on otettu huomioon valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton verotuloennusteiden keskiarvo, muuttumattomat valtionosuudet sekä 2 %:n indeksitarkistus vuodessa. Lautakuntien talousarviokäsittelyn yhteydessä ehdottamat taloudelliset toimenpiteet vuosille 2027 ja 2028 on myös huomioitu. Vuodelle 2027 lisätehostamisen kokonaisvaikutus on 305 000 € ja vuodelle 2028 lisätehostamisen summa on 72 000 €.

Kunnanhallitus on vahvistanut investointitason vuodelle 2026 välille 1,3–1,8 miljoonaa euroa. Talousarvioehdotuksen investointien nettomäärä on 1,0 miljoonaa euroa. Kaikki investoinnit on kuvattu talousarvion liitteessä. Poistot ovat suuret, koska viime vuosina valmistuneet merkittävät investoinnit vaikuttavat tulokseen. Kunta voi kuitenkin hyödyntää aiemmin tehtyjä investointivaroja pienentääkseen suurista poistoista aiheutuvaa tulosvaikutusta.

Taloudelliset vaikutukset: Vuoden 2026 talousarvion alijäämä on -0,8 miljoonaa €.

Yhteys strategiaan: -

Valmistelija: kunnanjohtaja, talouspäälikkö ja hallintojohtaja
Lisätietoja: robert.nyman(at)inga.fi
Esittelijä: kunnanjohtaja

Esitys:

Palautetaan valmisteluun.

Liitteet:

Talousarvio ja taloussuunnitelma 2026-2028
Toimenpiteet – Kokonaistaloudellinen ohjelma

Päätös:

Jätettiin pöydälle.

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Verkställare: ekonomichefen, förvaltningschefen

Delgivning: -

Ändringssökande: ingen rätt att söka ändring, gäller beredning

Kommunstyrelsen 10.11.2025 § 289

Beredare: kommundirektören, ekonomichefen, förvaltningschefen

Tilläggsuppgifter: robert.nyman(at)inga.fi

Föredragande: kommundirektören

Förslag:

Kommunstyrelsen föreslår för kommunfullmäktige att budgeten för år 2026 och ekonomiplanen 2026-2028 godkänns.

Tjänsteinnehavarna ges rätt att göra små tekniska korrigeringar efter kommunstyrelsens behandling.

Bilagor:

Budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028

Budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028, Wickström tillägg

Åtgärder – Totalekonomiskt program

Ingå kommuns anpassningsprogram 2026-2029

Behandling:

Ordförande Wickström föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen tillägg i texterna i bilagan Budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028. Tilläggen anges i bilagan "Budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028, Wickström tillägg" där tilläggen är märkta med gul bakgrund och de är understrukna.

Ordförande frågade kommunstyrelsens ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om dessa tillägg. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Ordförande Wickström föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen att dokumentet "Ingå kommuns anpassningsprogram 2026-2029" skulle bifogas som bilaga till ärendet.

Ordförande frågade kommunstyrelsens ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om detta. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Ordförande Wickström föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen följande ändring i anslagen i budgetens driftsdel:

Ökade intäkter / minskade kostnader:

Produktionsintäkter från skogsvården: 50 000 euro

Kollektivtrafik: 20 000 euro

Övriga fastigheter, höjning till 1,90 procent i stället för 1,75: 71 250 euro (tillägg till grundförslaget)

Övriga administrativa besparingar: 15 000 euro

Täytäntöönpanija: talouspäälikkö, hallintojohtaja

Tiedoksi: -

Muutoksenhaku: ei muutoksenhakua, koskee valmistelua

Kunnanhallitus 10.11.2025 § 289

Valmistelija: kunnanjohtaja, talouspäälikkö ja hallintojohtaja

Lisätietoja: robert.nyman(at)inga.fi

Esittelijä: kunnanjohtaja

Esitys:

Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028 hyväksytään.

Viranhaltijoille annetaan oikeus tehdä pieniä teknisiä korjauksia kunnanhallituksen käsittelyn jälkeen.

Liitteet:

Talousarvio ja taloussuunnitelma 2026-2028

Talousarvio ja taloussuunnitelma 2026-2028, Wickströmin lisäykset

Toimenpiteet – Kokonaistaloudellinen ohjelma

Inkoon kunnan sopeuttamisohjelma 2026-2029

Käsittely:

Puheenjohtaja Wickström esitti jäsen Bergman-Auvisen kannattamana lisäyksiä liitteen "Talousarvio ja taloussuunnitelma 2026-2028" teksteihin. Lisäykset on esitetty liitteessä "Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028, Wickströmin lisäykset", jossa lisäykset on merkitty keltaisella taustalla ja ne on alleviivattu.

Puheenjohtaja kysyi kunnanhallituksen jäseniltä, voidaanko lisäyksistä päättää yksimielisesti. Jäsenet vastasivat, että näin voidaan menetellä.

Puheenjohtaja Wickström esitti jäsen Bergman-Auvisen kannattamana, että asiakirja "Inkoon kunnan sopeuttamisohjelma 2026-2029" liitetään liitteenä pykälään.

Puheenjohtaja kysyi kunnanhallituksen jäseniltä, voidaanko lisäyksestä päättää yksimielisesti. Jäsenet vastasivat, että näin voidaan menetellä.

Puheenjohtaja Wickström esitti jäsen Bergman-Auvisen kannattamana seuraavaa muutosta talousarvion käyttötalousosan määrärahoihin:

Lisääntyneet tuotot / vähentyneet kustannukset:

Metsänhoidon tuotannolliset tulot: 50 000 euroa

Joukkoliikenne: 20 000 euroa

Muut kiinteistöt, korotus 1,90 prosenttiin, 1,75 sijaan: 71 250 euroa (lisäystä pohjaesitykseen)

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Evenemangsstöd: 10 000 euro

Summa: 166 250 euro

Minskade intäkter / ökade kostnader:

Kommunalskattesats 8,9, inte 9,0: -136 000 euro
Inköp av evenemang för att levandegöra Ingå: -9 000 euro

Kommunstyrelsens evenemangsstöd: -1 000 euro

Reservering för pilotering och utveckling av olika välfärdstjänster inom HYTE-sektorn (målgrupper barn, unga och familjer samt seniorer): -8 000 euro

Summa: 154 000 euro

Med förslaget totalresultat år 2026: cirka -761 000 euro

Ordförande frågade kommunstyrelsens ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om ändringen. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Ordförande Wickström föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen följande ändring i budgetens investeringsdel:

-50 000 euro för renoveringsarbeten på stora fastigheter år 2026

+30 000 euro reserv för att levandegöra centrum, 2026

Komplettering till investeringskortet: Kommunstyrelsen har i detta investeringskort en reservering för projekt som den vill främja under verksamhetsåret med beaktande av kommunens strategiska utveckling samt stärkandet av livskraften. Prioritet ges åt projekt som kommunen främjar i samarbete med olika samarbetspartners för att stärka trivselen i Ingå. Medlen används endast om det bedöms vara aktuellt.

Ordförande frågade kommunstyrelsens ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om ändringen. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Ledamot Strömberg föreslog med understöd av ledamot Bergman-Auvinen följande ändring i budgetens investeringsdel:

Bollstavägen – Betesvägen skjuts framåt med ett år.

Beredningens förslag ställdes mot ledamot Strömbergs förslag

Beredningens förslag fick fyra (4) röster:

Kallio, Westerholm, Wickström, Ek

Motförslaget fick fem (5) röster:

Bergman-Auvinen, Bergström, Lindholm, Strömberg, Wasström-Måsabacka

Muut hallinnolliset säästöt: 15 000 euroa

Tapahtumatuki: 10 000 euroa

Yhteensä: 166 250 euroa

Vähentyneet tuotot / kasvaneet kustannukset:

Kunnallisveroaste 8,9, ei 9,0: -136 000 euroa

Tapahtumien ostot Inkoon elävöittämiseksi: -9 000 euroa

Kunnanhallituksen tapahtumatuki: -1 000 euroa

Varaus eri hyvinvointipalveluiden pilotoinnille ja kehittämiseksi HYTE-toimialalla (kohderyhmät lapset, nuoret ja perheet sekä seniorit): -8 000 euroa

Yhteensä: 154 000 euroa

Esityksellä kokonaistulos vuonna 2026: noin -761 000 euroa

Puheenjohtaja kysyi kunnanhallituksen jäseniltä, voidaanko muutoksesta päättää yksimielisesti. Jäsenet vastasivat, että näin voidaan menetellä.

Puheenjohtaja Wickström esitti jäsen Bergman-Auvisen kannattamana seuraavaa muutosta talousarvion investointiosaan:

-50 000 euroa suurten kiinteistöiden kunnostustyöstä vuonna 2026

+30 000 euroa keskustan elävöittäminen varaus, 2026

Täydennys investointikorttiin: Kunnanhallituksella on tässä investointikortissa varaus hankkeille, joita se haluaa edistää toimintavuoden aikana huomioiden kunnan strateginen kehitys sekä elinvoiman vahvistaminen. Prioriteettina ovat hankkeet, joita kunta lähtee edistämään yhteistoiminnassa eri yhteistyökumppaneiden kanssa Inkoon viihtyvyyden vahvistamiseksi. Varoja käytetään vain, mikäli se koetaan ajankohtaiseksi.

Puheenjohtaja kysyi kunnanhallituksen jäseniltä, voidaanko muutoksesta päättää yksimielisesti. Jäsenet vastasivat, että näin voidaan menetellä.

Jäsen Strömberg esitti jäsen Bergman-Auvisen kannattamana seuraavaa muutosta talousarvion investointiosaan:

Bollstantie-Laiduntie siirretään vuodella eteenpäin.

Valmistelun esitys asetettiin jäsen Strömbergin esitystä vastaan.

Valmistelun esitys sai neljä (4) ääntä:

Kallio, Westerholm, Wickström, Ek

Vastaesitys sai viisi (5) ääntä.

Bergman-Auvinen, Bergström, Lindholm, Strömberg,

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Beslut:

Godkändes med ändringar och tillägg.

Verkställare: ekonomichefen, förvaltningschefen

Delgivning: -

Ändringssökande: ingen rätt att söka ändring, gäller beredning

Kommunfullmäktige 17.11.2025 § 77**Behandling:**

Ledamot Wickström föreslog med understöd av ledamöterna Wessman, Bergman-Auvinen, Wasström-Måsabacka och Ahde följande ändring i bilagan *Budget 2026 och ekonomiplan 2026-2028*:

Sista stycket i investeringskortet *Kommungården* på sidan 101

Investeringskortet omfattar kommunens andel av kultursalen. Kultursalprojektet förutsätter betydande extern finansiering, och det slutliga beslutet om genomförandet fattas efter att finansieringshelheten och avtalen har godkänts.

ersätts med följande:

Kommunens andel i projektet bör bli mindre och projektplanen ska anpassas i samråd med Ingå Kulturförening. Kommunen har redan år 2025 förverkligat kulturaulan som skulle komma att användas som en del av den tilltänkta kultursalen. Kommunen ska fortsätta ansöka externa medel bl.a. från Filmstiftelsen och Pomoväst samt även granska andra sätt för att få finansiering för projektet. Även möjligheten att dra nytta av teknik från andra kultursalar ska utredas. Kommunfullmäktige fattar separat beslut angående investeringen ifall inte beslut kan göras i samråd bes budgetbehandlingen inför 2027.

Ordförande frågade kommunfullmäktiges ledamöter om ett enhälligt beslut kunde fattas om tillägget. Ledamöterna svarade att så kunde förfaras.

Ledamot Träskman föreslog med understöd av ledamöterna Kallio, Wickström, Bergman-Auvinen och Wessberg följande motförslag:

För området Bollstavägen-Betesvägen följer man tekniska nämndens förslag för budget år 2026 70 000 och för planåren 2027-2028 300 000 och 200 000. För vattentjänstverkets del har reserverats 100 000€ för samma område + Rövargränd.

Beredningens förslag ställdes mot ledamot Träskmans förslag

Wasström-Måsabacka

Påttös:

Hyvåksyttiin muutoksineen ja lisåyksineen.

Tåyttåntöönpanija: talouspäälikkö, hallintojohtaja

Tiedoksi: -

Muutoksenhaku: ei muutoksenhakua, koskee valmistelua

Kunnanvaltuusto 17.11.2025 § 77**Kåsitelly:**

Valtuutettu Wickström esitti valtuutettujen Wessmanin, Bergman-Auvisen, Wasström-Måsabackan ja Ahteen kannattamana seuraavaa muutosta liitteeseen *Talousarvio ja taloussuunnitelma 2026-2028*:

Sivulla 101 olevan investointikortin *Kunnantalo* tekstin viimeinen kappale:

Investointikortti kattaa kunnan osuuden kulttuurisalihankkeesta. Kulttuurisalihanke edellyttå huomattavaa ulkoista rahoitusta ja lopullinen toteuttamispååttös tehdåån rahoituskokonaisuuden sekå sopimusten hyvåksynnån jålkeen.

korvataan seuraavalla:

Kunnan osuus hankkeessa tulisi pienentyå ja hankesuunnitelmaa on mukautettava yhteistyössä Inkoon Kulttuuriyhdistyksen kanssa. Kunta on jo vuonna 2025 toteuttanut kulttuurisaliulan, jota on tarkoitus kåyttåå osana suunniteltua kulttuurisalia. Kunta jatkaa ulkopuolisen rahoituksen hakemista mm. Elokuvasååtiöiltå ja Pomovåstiltå sekå selvittåå myös muita hankkeen rahoitusmahdollisuuksia. Myös mahdollisuutta hyödyntåå muiden kulttuurisalien tekniikkaa on selvitettåvå. Kunnanvaltuusto tekee erillisen pååttöksen investoinnista, ellei pååttöstå voida tehdå vuoden 2027 talousarviokåsitellyn yhteydesså.

Puheenjohtaja kysyi kunnanvaltuuston jåseniltå, voidaanko muutoksesta pååttåå yksimielisesti. Jåsenet vastasivat, ettå nåin voidaan menetellå.

Valtuutettu Tråskman esitti valtuutettujen Kallion, Wickströmin, Bergman-Auvisen ja Wessbergin kannattamana seuraavan muutosesityksen:

Koskien aluetta Bollstantie-Laiduntie noudatetaan teknisen lautakunnan esitystå talousarvioksi vuodelle 2026, 70 000 euroa, ja suunnitelmavuosille 2027-2028, 300 000 ja 200 000 euroa. Vesihuoltolaitoksen osalta samalle alueelle ja Rosvokujalle on varattu 100 000 €.

Valmistelun esitys asetettiin valtuutettu Tråskmanin

Kommunfullmäktige - Kunnanvaltuusto

Beredningens förslag fick fem (5) röster:
Abborre, Asén, Grönlund, Karlsson, Strömberg.
Motförslaget fick tjugoen (21) röster:
Ahde, Bergman-Auvinen, Bergman, Grönholm,
Harjuoja, Hindersson, Kallio, Kontio, Lemström,
Lindholm, Nyberg, Rehnberg, Träskman, Viljanen,
Wasström-Måsabacka, Wessberg, Wessman,
Westerholm, Wickström, Wide, Elfving.

Ledamot Wasström-Måsabacka föreslog med
understöd av ledamot Wessman följande motförslag:

*Kommunens andel i projektet gällande kultursalen
minskar och summan i investeringsplanen 2027 sänks
från 750 000 € till 450 000 €.*

Beredningens förslag ställdes mot ledamot Wasström-
Måsabackas förslag
Beredningens förslag fick tio (10) röster:
Ahde, Bergman-Auvinen, Bergman, Harjuoja, Kallio,
Nyberg, Rehnberg, Wessberg, Wide, Elfving.
Motförslaget fick sexton (16) röster:
Abborre, Asén, Grönholm, Grönlund, Hindersson,
Karlsson, Kontio, Lemström, Lindholm, Strömberg,
Träskman, Viljanen, Wasström-Måsabacka, Wessman,
Westerholm, Wickström.

Beslut:

Godkändes med ändringar och tillägg.

Verkställare: ekonomichefen, förvaltningschefen
Delgivning: -
Ändringssökande: kommunalbesvär

esitystä vastaan.

Valmistelun esitys sai viisi (5) ääntä:
Abborre, Asén, Grönlund, Karlsson, Strömberg.
Vastaesitys sai kaksikymmentäyksi (21) ääntä:
Ahde, Bergman-Auvinen, Bergman, Grönholm,
Harjuoja, Hindersson, Kallio, Kontio, Lemström,
Lindholm, Nyberg, Rehnberg, Träskman, Viljanen,
Wasström-Måsabacka, Wessberg, Wessman,
Westerholm, Wickström, Wide, Elfving.

Valtuutettu Wasström-Måsabacka esitti valtuutettu
Wessmanin kannattamana seuraavan
muutosesityksen:

*Kunnan osuus kulttuurisalia koskevassa hankkeessa
pienennetään ja vuoden 2027 investointisuunnitelman
määräraha alennetaan 750 000 eurosta 450 000
euroon.*

Valmistelun esitys asetettiin valtuutettu Wasström-
Måsabackan esitystä vastaan.

Valmistelun esitys sai kymmenen (10) ääntä:
Ahde, Bergman-Auvinen, Bergman, Harjuoja, Kallio,
Nyberg, Rehnberg, Wessberg, Wide, Elfving.
Vastaesitys sai kuusitoista (16) ääntä:
Abborre, Asén, Grönholm, Grönlund, Hindersson,
Karlsson, Kontio, Lemström, Lindholm, Strömberg,
Träskman, Viljanen, Wasström-Måsabacka, Wessman,
Westerholm, Wickström.

Päätös:

Hyväksyttiin muutoksineen ja lisäyksineen.

Täytäntöönpanija: talouspäällikkö, hallintojohtaja
Tiedoksi: -
Muutoksenhaku: kunnallisvalitus